

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
спеціалізація	<u>035.43 Германські мота літератури (переклад включно), перша – німецька</u>

ЗМІСТ

- 1. Загальна інформація про факультет та випускову кафедру**
- 2. Опис освітньої програми спеціальності**
- 3. Інформація про окремі компоненти освітньої програми**

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ФАКУЛЬТЕТ ТА ВИПУСКОВУ КАФЕДРУ

1.1. Інформація про факультет

Назва: Факультет іноземних мов

Адреса: 68610, Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Репіна, 12, каб. 305

Телефон деканату: (04841) 5-39-92

Веб-сторінка факультету: <http://idgu.edu.ua/faculties/fim>

Електронна пошта: fim_idgu@ukr.net

Декан факультету: Дзіковська Лариса Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент

1.2. Інформація про кафедру

2. **Назва:** Кафедра романо-германської філології

3. **Адреса:** м. Ізмаїл, вулиця Репіна, 12, каб. 402

4. **Телефон кафедри:** (04841) 5-37-29

5. **Веб-сторінка кафедри:** <http://idgu.edu.ua/faculties/fim#section-6577>

6. **Електронна пошта:** kafedra.rom.mov@gmail.com

7. **Завідувач кафедри:** Радкіна Валентина Федорівна – кандидат педагогічних наук, доцент.

Перелік освітніх програм спеціальності: ФІЛОЛОГІЯ: НІМЕЦЬКА І АНГЛІЙСЬКА МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО)

2. ОПИС ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

2.1. Освітньо-професійна програма «Філологія: німецька і англійська мови та літератури (переклад включно)»

2.1.1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет, кафедра романо-германської філології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Кваліфікація: Бакалавр філології за спеціалізацією "Німецька і англійська мови та літератури (переклад включно)"
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма: «Філологія: німецька і англійська мови та літератури (переклад включно)»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний ступінь, 240 кредитів ЄКТС термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію серія УД № 16007187 від 10 липня 2018 р.
Цикл/рівень	НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня бакалавра)
Мова(и) викладання	Українська, німецька, англійська
Термін дії освітньої програми	до 1 липня 2028 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua/ects
2 – Мета освітньої програми	
<p>Забезпечити вищу освіту в галузі Гуманітарні науки / Філологія з широким доступом до працевлаштування, підготувати студентів до перекладацької діяльності (німецька, англійська мови) з можливостями подальшого навчання на основі здатності бакалаврів до вирішення практичних завдань фахової сфери, у тому числі управління навчальними процесами, що мають місце в індивідуальному розвитку особистості.</p> <p>Ця програма є нормативним тимчасовим документом, в якому узагальнюється:</p> <ul style="list-style-type: none"> - цілі освітньої та професійної підготовки бакалавра-філолога відповідного рівня; - зміст освіти у вигляді основних результатів навчання та загальних й професійних компетентностей; - визначається зміст навчання, форми атестації як бази для опанування напрямом; - визначається система проведення атестації; - забезпечення розробки навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності філологічної освіти, орієнтована на академічну та професійну підготовку на основі теоретичних досліджень і практичних наукових результатів з урахуванням світового досвіду викладацької діяльності, сучасного стану підготовки фахівців з мовної освіти в Україні. Акцентує увагу на здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері професійної діяльності, орієнтує на подальшу фахову самоосвіту.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Професійна освіта в галузі філології. Підготовка майбутнього перекладача з німецької та англійської мов.
Особливості програми	Успішне завершення програми передбачає здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, здатності вирішувати типові професійні завдання в галузі філології та суміжних спеціальностей.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій та освітній галузях; на викладацьких посадах у закладах загальної середньої освіти, ВНЗ 1-2 рівнів акредитації (за наявності в освітній програмі циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін і проходження відповідних практик); у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо. По закінченню навчання випускники спеціалізації 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно) можуть працювати на іноземних, спільних та вітчизняних підприємствах на посадах (відповідно до Класифікатора професій ДК 003: 2010.): - 2320, 2331 вчитель; - 2444.2 перекладач; - 3431 секретар-референт; - 2444.1 науковий співробітник; - 1448.1 менеджер з туризму; - 2451.2 журналіст; - 2444.2 редактор-перекладач;

	- 2444.2 гід-перекладач;
Подальше навчання	Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та практиологічний підходи. Лекції, лабораторні роботи, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, електронних підручників, консультації з викладачами, підготовка курсових робіт.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система; поточний, модульний й підсумковий контроль; письмові, усні екзамени, тестування, заліки. Зміст оцінювання є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур; відбувається за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано), 100-бальною шкалою; дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1.Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності. ЗК 2. Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, цінувати його культурно-історичні та морально-етичні надбання та сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань. ЗК 3.Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості. ЗК 4. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 7. Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою. ЗК 10. Усвідомлена повага до різноманіття культур. ЗК 11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	<p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.</p> <p>ЗК 14. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>ФК 2. Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.</p> <p>ФК 3. Здатність демонструвати знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(-ється).</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>ФК 5. Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві.</p> <p>ФК 6. Базові уявлення про основні тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>ФК 7. Системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища.</p> <p>ФК 8. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК 9. Розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.</p> <p>ФК 10. Професійні знання й уміння з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики.</p> <p>ФК 11. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ФК 12. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ФК 13. Розуміння значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>ФК 14. Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p> <p>ФК 15. Розуміння комунікативної діяльності як реалізації функцій мови в різних суспільних сферах (жанрово-стильова диференціація мови).</p> <p>ФК 16. Здатність здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>ФК 17. Здатність до надання консультацій з дотримання норм</p>

	літературної мови та культури мови. ФК 18. Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.
7 – Програмні результати навчання	
<p>ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.</p> <p>ПРН 2. Аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти української історії та сучасного суспільного життя.</p> <p>ПРН 3. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПРН 4. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.</p> <p>ПРН 5. Демонструвати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.</p> <p>ПРН 6. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.</p> <p>ПРН 7. Використовувати іноземну мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ПРН 9. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН 10. Виділяти галузі філології й окреслювати коло їх основних проблем.</p> <p>ПРН 11. Знати систему мови.</p> <p>ПРН 12. Знати історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються.</p> <p>ПРН 13. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПРН 14. Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p> <p>ПРН 15. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>ПРН 16. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їх специфіку й місце в літературному процесі.</p> <p>ПРН 17. Використовувати мову(и), що вивчається(-ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ПРН 18. Здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>ПРН 19. Окреслювати основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.</p> <p>ПРН 20. Демонструвати знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики.</p> <p>ПРН 21. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ПРН 22. Планувати і здійснювати дослідження в галузі філології на належному рівні.</p>	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, складає понад 50% від загальної кількості годин (які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора)

	– понад 10%); науково-педагогічних працівників, які є визнаними професіоналами з досвідом практичної роботи за фахом – понад 10%
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість аудиторним фондом, комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, необхідними для виконання навчальних планів; мінімальний відсоток кількості аудиторій з мультимедійним обладнанням відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки, у тому числі читального залу; пунктів харчування актового залу; спортивного залу; спортивних майданчиків; медичного пункту. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком – 100%
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення: бібліотечний ресурс (фахова література, вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання, в тому числі в електронному вигляді), електронний репозитарій, доступ до баз даних періодичних наукових видань, наявність веб-сайту ІДГУ, наявність електронного ресурсу Google Suite for Education. Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, початковий план, робочий навчальний план, робочі програми, комплекси навчально-методичного забезпечення, навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, робочі програм практик, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних ВНЗ
Міжнародна кредитна мобільність	Universitatea Dunarea de Jos (Галац, Румунія) – угоди щодо семестрового академічного обміну, проведення спільного (паралельного) навчання і видачі дипломів, стажування науково-педагогічних працівників
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2.1.2. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Основи філософських знань	4	залік
ОК 2.	Українська мова	3	залік
ОК 3.	Основи академічного письма	4	залік
ОК 4.	Україна в європейській історії та культурі	3	екзамен
ОК 5.	Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням	3	залік
ОК 6.	Права людини та громадянське суспільство	4	залік
ОК 7.	Фізична культура і основи здоров'я людини		
ОК 8.	Вступ до мовознавства	4	екзамен
ОК 9.	Вступ до германської філології з основами наукових	4	залік

	досліджень		
ОК 10.	Німецька мова: практичний курс	28	екзамен, залік
ОК 11.	Ділова німецька мова	4	екзамен
ОК 12.	Порівняльна типологія німецької та української мов (порівняльна лексикологія, порівняльна граматики)	3	залік
ОК 13.	Стилістика німецької мови	3	залік
ОК 14.	Основи педагогіки та психології	4	екзамен
ОК 15.	Англійська мова: практичний курс	23	екзамен, залік
ОК 16.	Методика викладання філологічних дисциплін	3	екзамен
ОК 17.	Теорія та історія світової літератури	12	екзамен, залік
ОК 18.	Курсова робота з німецької мови	1	захист
ОК 19.	Курсова робота з англійської мови	1	захист
ОК 20.	Навчальна практика (ознайомча)	3	захист
ОК 21.	Навчальна практика (перекладацька)	6	захист
ОК 22.	Виробнича практика (перекладацька)	6	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		126	
Вибіркові компоненти ОП			
1. Вибірковий блок 1 (вибір факультету)			
ВБ 1.1.	Вступ до перекладознавства	4	екзамен
ВБ 1.2.	Практика письмового та усного перекладу і термінознавство	22	екзамен, залік
ВБ 1.3.	Теорія та практика перекладу II іноземної мови	15	екзамен, залік
ВБ 1.4.	Теорія перекладу	4	екзамен
ВБ 1.5.	Виробнича практика (педагогічна, перекладацька)	9	захист
	Разом	54	
2. Вибірковий блок 2 (вільний вибір студента)*			
ВБ 2.1.	Перелік дисциплін загальної підготовки	12	заліки
ВБ 2.2.	Перелік дисциплін професійної підготовки	24	заліки
ВБ 2.3.	Сертифікована програма / Перелік дисциплін вільного вибору	24	заліки
	Разом	60	
Загальний обсяг вибірових компонентів		114	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

*Переліки дисциплін вільного вибору студентів щорічно затверджуються рішеннями вчених рад університету та факультетів і розміщуються на офіційному веб-сайті університету. Студенти можуть обрати сертифіковану програму з переліку, затвердженого рішеннями вченої ради університету, та опанувати додаткові фахові компетентності.

2.3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «ФІЛОЛОГІЯ: НІМЕЦЬКА І АНГЛІЙСЬКА МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО)» проводиться у формі:

- Атестаційного екзамену з англійської мови та перекладу;
- Атестаційного екзамену з німецької мови та перекладу.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр філології за спеціалізацією "Німецька і англійська мови та літератури (переклад включно)"

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОКРЕМІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Освітньо-професійна програма «Філологія: німецька і англійська мови та літератури (переклад включно)»

Обов'язкові компоненти

Основи філософських знань

1. КОД: ЗНД 1.01

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: кандидат філософських наук, доц. Запорожченко О.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності: здатність брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень, суспільному житті, урегулюванні конфліктів ненасильницьким чином, функціонуванні та розвитку демократичних інститутів суспільства; здатність формувати громадянську свідомість, політичну культуру, національну гідність.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Знати: специфіку філософії як особливого типу світогляду, її функції, завдання, проблемне поле; основні напрямки філософії та історію їх виникнення; основних представників світової філософії та їх базові концепції та ідеї; особливості та проблематику філософських пошуків у кожному епоху розвитку людства; понятійно-термінологічний апарат курсу; основні джерела філософських знань.

Вміти: обґрунтовувати свою світоглядну позицію щодо важливості знань з основ філософії; порівнювати між собою різні філософські погляди, ідеї, концепції; аналізувати вплив соціокультурних чинників на формування філософських ідей, проблематику філософських пошуків; коректно використовувати філософські терміни та поняття під час усних відповідей на семінарських заняттях, складати термінологічні словники, застосовувати філософські терміни для експлікації власної думки; здійснювати самостійний пошук інформації з використанням різноманітних ресурсів.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Немає

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Вступ в філософію. Філософія як форма суспільної свідомості. Структура, предмет і функції філософії. Філософія як теорія і методологія.

Східна та антична філософія. Космоцентризм. Антропоцентризм. Сократ, Платон, Аристотель, філософія еллінізму.

Філософія середніх віків та епохи Відродження. Теоцентризм. Патристика. Схоластика. Гуманізм. Натурфілософія.

Філософія Нового часу. Просвітництво. Німецька класична філософія. Гносеологія в філософії Нового часу. Ф. Бекон, Р. Декарт. Ідеї Просвітництва. Гносеологія та етика в філософії Канта. Гегелівська діалектика. Гуманістичний зміст філософії Фейєрбаха.

Філософія у XIX – XX століттях. Напрямки сучасної філософії. «Філософія життя». Екзистенціалізм. Філософія Психоаналізу. Позитивізм. Структуралізм. Марксизм. Постмодернізм.

Розвиток філософської думки в Україні. Філософія Київської Русі. Українське Відродження. Г. Сковорода. П. Юркевич. І. Франко. М. Драгоманов. Українська філософія XX століття. Проблеми та перспективи сучасної вітчизняної філософії.

Проблема буття, свідомості та пізнання в філософії. Онтологія. Концепції та структура Буття. Свідомість як відображення. Гносеологія. Філософський аналіз пізнання.

Основні закони та методи логіки. Закон тотожності. Закон несуперечливості. Закон виключеного третього. Закон достатньої підстави. Поняття. Судження. Умовивід. Методи логіки.

Суспільство як складна система, його філософський аналіз. Буття людини. Суспільне виробництво, його архітектоніка. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя людей. Соціальна структура суспільства. Історичні форми спільності людей. Суспільна свідомість.

Філософія культури. Поняття культури. Типологія культур. Культура та цивілізація.

Філософія релігії та моралі. Функції релігії. Типологія релігій. Духовний зміст основних релігій світу. Основні етичні концепції. Релігія та духовність.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Арутюнов В. Філософія [Навчально-методичний посібник] – К., 2008.
2. Бичко А. Історія філософії. Підручник.-К., 2001.
3. Бичко І. Філософія. Підручник. - К., 2006.
4. Горлач М.І. Філософія: підручник. - Харків, 2000.
5. Горський В.С. Історія української філософії. Навч.посіб. - К., 2001.
6. Історія філософії: підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. - К., 2001.
7. Надольний І.Ф. Філософія: посібник.-К., 2004.
8. Основи філософських знань: Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : підручник / під ред. М. І. Горлач, Г. Т. Головченко. – К., 2008.
9. Причепій Є. Філософія: Підручник. - К., 2007.
10. Симоненко С., Сулим О. та ін. Основи філософії. Навчальний посібник. –К., 2017.
11. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. - К., 2005.
12. Філософський енциклопедичний словник.- К., 2002.
13. Хамітов Н. Історія філософії. Проблема людини та її меж: Навч. посіб. / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова. - К., 2006.
14. Чижевський Д. Нариси з історії філософи в Україні / Д. Чижевський // Твори. В 4 т. / під заг. ред. В. Лісового. - К., 2005.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ: (за наявності)

Українська мова

1. КОД: ЗНД 1.02

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: Доц. Делюсто М. С.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: розуміти сутність базових понять та аспектів вивчення української мови, її зв'язок з іншими науками про мову; мати ґрунтовні знання про орфоєпію, графіку, орфографію та пунктуацію української мови; здатність висловлювати державною мовою відповідно до наявних вимог отримані науково-дослідні результати в усній і писемній формах з необхідною точністю та повнотою; вміння створювати, редагувати, коментувати українською мовою тексти і документи різних типів.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: теоретичні відомості про українську літературну мову як державну, про соціолінгвістичну ситуацію в Україні, соціальні й територіальні різновиди української мови, її стилістичну диференціацію; особливості стилів та жанрів сучасної української літературної мови; мову професії, термінологію свого фаху, джерела поповнення лексики сучасної української літературної мови; основні правила українського правопису; призначення,

кваліфікацію документів, вимоги до складання та оформлення різних видів документів та правила їх оформлення;

вміти: грамотно оформлювати тексти різних стилів; володіти різними видами усного спілкування, готуватися до публічного виступу; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні власне українську та іншомовну лексику, термінологічну лексику та професіоналізми; складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку; послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури; висловлювати державною мовою відповідно до наявних вимог отримані науково-дослідні результати в усній і писемній формах з необхідною точністю та повнотою.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Немає

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Вступ. Українська мова серед інших мов світу. Українська мова – національна мова українського народу. Місце української мови серед інших слов'янських. Походження української мови. Літературний і діалектний різновиди української мови. Її соціальна диференціація. Мовна норма. Види норм. Літературна і діалектна норма. Стиль як функціональний різновид літературної мови. Стилістична система сучасної української мови. Функційне навантаження фонем української мови. Активні процеси в орфоєпії, графіці та орфографії української мови. Зміни у словотворчій системі української мови. Проблемні питання морфології та синтаксису української мови. Іменник в українській мові. Прикметник в українській мові. Числівник в українській мові. Займенник в українській мові. Дієслово в українській мові. Незмінювані частини мови в українській мові. Культура мови. Засоби милозвучності української мови. Комунікативно-риторичні якості мовлення. Ділові папери як засіб писемної комунікації.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Бондаренко та ін. – К.: Знання, 2010. – 270 с.
2. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. – К.: Знання, 2013. – 524 с.
3. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Вища школа, 2008. – 414 с.
4. Делюсто М.С. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір : навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2015. – 100 с.
10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.
11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.
12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ: *(за наявності)*

Основи академічного письма

1. КОД: ЗНД 1.03
2. РІК НАВЧАННЯ: 1
3. СЕМЕСТР: 2
4. ЛЕКТОР: к. пед. н., доц. Глушук С.В.
5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Фахові компетентності: здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння наукового матеріалу; здатність формувати тексти та короткі описи (есе) на основі сучасної (оновленої) інформації; здатність брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень, суспільному житті.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Знати: основні поняття курсу; особливості жанру академічного письма; основні характеристики наукового стилю української мови; специфіку усного і писемного наукового мовлення; способи написання наукового тексту; способи збирання і вивчення фактів, роботи з фаховими текстами; прийоми здійснення бібліографічного пошуку й опрацювання джерел; правила цитування й оформлення посилань; складові культури оформлення наукового тексту.

Вміти: збирати і вивчати факти, працювати з готовими фаховими текстами; самостійно створювати наукові тексти різних жанрів; здійснювати бібліографічний пошук та опрацювати джерела; грамотно оформлювати цитати й посилання; здійснювати комунікацію державною мовою між собою та з викладачем; розраховувати й планувати свій час; критично оцінювати власну працю та інших.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: вступ до спеціальності, основи наукових досліджень, сучасна українська літературна мова

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Формування академічної культури студента

Засади вищої школи. Основні поняття, підходи та завдання курсу.

Академічна доброчесність та її порушення. Кодекси честі.

Інтелектуальна власність та її порушення. Способи формування академічної культури.

Усне й писемне мовлення студента. Написання тексту

Наукове мовлення. Культура спілкування. Текст.

Мова ділових паперів.

Робота з джерелами. Укладання бібліографії

Цитація. Правила цитування. Посилання. Правила оформлення посилань. Бібліографічний пошук. Укладання бібліографії.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.С.Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с.
2. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О.М. Семенов, О.Л. Фаст. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 220 с.
3. Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / О.М. Семенов. – 2-ге вид., стереотип. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).
4. Фундаментальні цінності академічної доброчесності : пер. з англ. / Міжнародний центр академічної доброчесності. – 2019. – 39 с.
5. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Назва з екрану. – Режим доступу: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf.
10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота
11. МОВА НАВЧАННЯ: українська
12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ: (за наявності)

Україна в європейській історії та культурі

1. КОД: ЗНД 1.04
2. РІК НАВЧАННЯ: перший
3. СЕМЕСТР: 1
4. ЛЕКТОР: доц. Дізанова А.В.
5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

здатність усвідомлювати роль та місце історії України у світовому та загальноєвропейському цивілізаційному контексті; знання основних історичних процесів та подій вітчизняної та європейської історії, їх взаємозв'язок; здатність до визначення базових історико-культурних понять, визначення і розуміння загальнолюдських та національних культурних цінностей володіння хронологічним та порівняльно-історичними методами аналізу.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат; основні етапи історичного процесу та культурного розвитку на теренах України в контексті європейської історії та культури; специфіку політичного, соціального, економічного, культурного життя України на різних етапах історії,

вміти: використовувати набуті знання в практичній діяльності; аналізувати історичні події, орієнтуватися в історичному просторі та часі, визначати причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах; визначати спільне та відмінне у вітчизняній та європейській історії, давати оцінку пам'яткам вітчизняної та європейської культури, співвідносити їх з історичними періодами, самостійно поглиблювати знання у рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Немає

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Середньовічна держава Київська Русь. Політичний розвиток Київської держави. Хрещення України-Русі як фактор європеїзації. Зв'язки Київської держави з європейським світом.

Галицько-Волинська держава, її участь у політичному процесі Центральної Європи. Культурний розвиток давньої Русі-України в контексті середньовічної європейської культури.

Інтеграція українських земель до складу Великого князівства Литовського та Польського королівства (XIV-XV ст.). Соціально-політичний розвиток України у XV-XVI ст. Українська культура на тлі Ренесансу та Просвітництва. Спадкоємність культури Київської Русі та творче осмислення нових цінностей західноєвропейського Ренесансу в українській культурі.

Українське козацтво. Виникнення Запорозької Січі, її адміністративно-територіальний устрій, господарство, традиції. Козаки в Європі. Українська національна революція середини XVII ст. Дипломатія Гетьманщини.

Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (XIX – початок XX ст.): порівняльна характеристика. Українське національне відродження в європейському контексті. Розвиток української культури XIX – поч. XX ст. в контексті європейських культурних процесів. Європейський модернізм у культурі і його вплив на українську літературу і мистецтво.

Перша світова війна і Україна. Українська революція 1917-1921 рр.: уроки, здобутки і втрати.

Україна у міжвоєнну добу (1921-1939). Українське питання в європейській політиці. Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.) та післявоєнний період (1945-1954 рр.). Українська РСР у 1954-1991 рр.

Україна в умовах незалежності. Розгортання державотворчих процесів. «Помаранчева революція». Революція Гідності. Зовнішня політика України: європейський вектор. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції.

Українська культура XX- початку XXI ст. Європейські тенденції в культурній політиці України. Сучасні здобутки української культури. Постмодернізм і українська культура.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Калакура Я. С. Ментальний вибір української цивілізації / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : Генеза, 2017. – 560 с.
2. Ранньомодерна Україна на перехресті цивілізацій, культур, держав та регіонів / Відп. ред. В. Смолій. – К.: Інститут історії України НАН України, 2014. – 258 с.
3. Мельник А.І. Історія України. Навчальний посібник. – К. :ЦУП, 2018.

4. Бойко О.Д. Історія України.– 7-е вид. – К.: Академія, 2018.
5. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К.: Кліо, 2015.
6. Пальм Н. Д. Історія української культури : навч. посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Харків : Вид-во ХНЕУ, 2013. – 296 с.
7. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
8. Терещенко Ю.І. Україна і європейський світ: Нариси історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст. – К.: Перун,1996. – 496 с.. 1996.
9. Україна – європейська країна. – К.: Балтія-Друк, 2015. – 124 с.
10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11.МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням

1. КОД: ЗНД 1.05
2. РІК НАВЧАННЯ: 2
3. СЕМЕСТР: 3
4. ЛЕКТОР: к.п.н., ст.викладач Кожухар Ж.В.
5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: навички використання інформаційних і комунікативних технологій.
6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: оцінювати можливості застосування інформаційних та комунікаційних технологій для розв'язання професійних завдань; кваліфіковано використовувати типове офісне обладнання; застосовувати сучасні методики і технології автоматизованого опрацювання інформації, формування та використання електронних інформаційних ресурсів та сервісів.
7. ПЕРЕКВІЗИТ: -
8. ЗМІСТ КУРСУ: Інформаційно-комунікаційні технології в сучасному суспільстві. Комп'ютерні мережі та Інтернет: послуги, компоненти, функції та характеристики мережі. Шляхи використання ресурсів мережі Інтернет у професійній діяльності. Основи інформаційної безпеки й захисту інформації. Правові аспекти використання Інтернет. Напрями використання офісних додатків в професійній діяльності. Дистанційна освіта для професійного розвитку.
9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:
  1. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. І. Пушкаря. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002.
  2. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : Навчальний посібник / М. Ю. Кадемія, І. Ю. Шахіна / Вінниця, ТОВ «Планер». – 2011. – 220 с.
  3. Левшин М. М. Практикум для користувачів персональних комп'ютерів: Посібник для студентів неспеціальних факультетів / М. М. Левшин, Ю. З. Прохур, Р. Я. Ріжняк, Т. В. Фурсикова; За ред. М. М. Левшина. – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2005.– 244 с
  4. Морзе Н. В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій / Н. В. Морзе. – К. : Видавнича група ВНУ, 2006. – 298 с
  5. Самсонов В. В. Методи та засоби Інтернет-технологій: Навч. посібник / В. В. Самсонов, А. Л. Єрохін. – Х. : Компанія СМІТ, 2008. – 264 с.
  10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: лекції, лабораторні заняття, самостійна робота.
  - МЕТОДИ НАВЧАННЯ: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення, дослідницький
  11. МОВА НАВЧАННЯ: українська
  12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ: (за наявності)

Права людини та громадянське суспільство

1. КОД: ЗНД 1.06
2. РІК НАВЧАННЯ: 2
3. СЕМЕСТР: 3

4. ЛЕКТОР: ст.викл. Метіль А.С.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність бути критичним і самокритичним; цінування та повага різноманітності і мультикультурності; здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні теоретико-правові підходи до розуміння сутності прав людини; ключові положення міжнародного та національного законодавства в галузі прав людини; ключові міжнародні та національні механізми захисту прав людини і громадянина; законодавчу базу, що регулює функціонування інститутів громадянського суспільства, взаємовідносини громадянського суспільства та держави; основні інститути громадянського суспільства; базові цінності громадянського суспільства та їх ролі у сучасному суспільстві;

вміти: об'єктивно і критично аналізувати інформацію про інститут прав людини, займати самостійну позицію у питаннях теоретичного та практичного характеру, що стосуються інституту прав людини, зокрема, сформулювати розуміння основних проблем та ускладнень, які супроводжують процес реалізації прав людини в Україні, вказати на шляхи розв'язання сформульованих проблем; коректно використовувати терміни та поняття під час усних відповідей на семінарських заняттях, складати термінологічні словники; визначати наявну структуру громадянського суспільства, механізми його функціонування, основні інститути та функції; оцінювати переваги та недоліки інститутів громадянського суспільства, їх роль у політичній системі та в житті суспільства в цілому.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Основи юридичних знань, Теорія держави та права.

8. ЗМІСТ КУРСУ: поняття прав людини та громадянського суспільства. Предмет, функції та джерела інститутів прав людини та громадянського суспільства. Права людини і цивілізація (релігія). Громадянське суспільство: сутність та функції. Природно-правова доктрина та позитивізм як основні теоретико-правові підходи до прав людини в сучасний період. Теорія громадянського суспільства у світовій політичній думці. Моделі громадянських суспільств. Основні підходи до розуміння громадянського суспільства. Права людини та права громадянина. Класифікація прав, свобод та інтересів. Права, свободи та обов'язки: співвідношення категорій. Держава та громадянське суспільство. Правовий статус людини і громадянина. Захист прав та свобод людини і громадянина в Україні. Права людини як галузь міжнародного права.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Запари С.І. Правознавство: навчальний посібник / Суми: ВТД «Університетська книга», 2009. 604 с.
2. Мартинюк Р. С. Теорія прав людини: навчальний посібник / Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009. 218 с.
3. Чорна К.І. Виховання культури гідності дітей та учнівської молоді в позаурочній діяльності загальноосвітніх навчальних закладів: методичний посібник / Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 260 с.
4. Бойко А.Е., Корнієнко А.В., Литовченко О.В., Мачурський В.В. Ціннісні орієнтири навчально-виховного процесу у позашкільних навчальних закладах: методичний посібник / К.: ТОВ «Артмедія прінт», 2017. 272 с.

5. Посібник з прав людини для інтернет-користувачів та пояснювальний меморандум: рекомендація CM/REC(2014)6 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо посібника з прав людини для інтернет-користувачів) / ТОВ «Інжиніринг», 2014 р. 57 с.

10.ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11.МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Фізична культура і основи здоров'я людини

1. КОД: ЗНД 1.07

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1, 2

4. ЛЕКТОР: ст. викладач Мельничук І.П.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: здатність визначити загальні підходи до вибору необхідної методики застосування фізичних вправ; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; формування знань у сфері особистої гігієни та здорового способу життя; виховання толерантності і культури поведінки; формування знань, вмінь і навичок дотримуватися основних принципів здорового способу життя та пропаганда його засобами просвітницької діяльності серед населення; засвоєння закономірностей формування, збереження та зміцнення індивідуального здоров'я людини; засвоєння методик дослідження індивідуального здоров'я людини та профілактики хвороб і девіантної поведінки.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сутність теорії фізичного виховання як науки, її об'єкт, предмет вивчення та базові поняття теорії; історію виникнення теорії фізичного виховання як науки; систему педагогічних знань та зв'язок теорії фізичного виховання з іншими науками; методологічні основи теорії фізичного виховання; роль і місце теорії фізичного виховання; критерії основ здоров'я як процесів в освіті; основні напрями змісту фізичного виховання в системі загальної середньої освіти; загальні методи та форми фізичного виховання; ключові характеристики здоров'язберігаючих освітніх технологій, принципи їх класифікації; принципи використання сучасних здоров'язберігаючих технологій в професійної діяльності.

вміти: аналізувати педагогічні явища, процеси, факти з точки зору сучасної теорії і практики фізичного виховання; використовувати педагогічні ідеї в організації процесу навчання й виховання; здійснювати різні напрями фізичного виховання у роботі з школярами в умовах школи та позашкільних закладів освіти; вміло будувати взаємостосунки з учнями, батьками, колегами у процесі педагогічної та фізкультурно-спортивної діяльності; на практиці реалізовувати методи та форми фізкультурно-спортивної діяльності з метою формування всебічно розвинутої особистості школярів, впроваджувати здоров'язберігаючі технології у педагогічний процес з метою створення умов для ефективної мотивації до здорового способу життя; проектувати здоров'язберігаючі технології навчання; інтегрувати сучасні здоров'язберігаючі технології в освітню діяльність

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: дисципліни пов'язані з основами здоров'я

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Загальні підходи до основ здоров'я. Місце дисципліни в системі наук про здоров'я. Предмет, об'єкт, головна мета, основні завдання, методи вивчення основ здоров'я. Місце дисципліни серед природничих наук і наук про людину.

Історія пізнання людиною проблем власного здоров'я. Причини і передумови виникнення основ здоров'я. Педагогічні основи здоров'я – галузева наука про навчально-виховні заходи залучення особистості у процесі будівництва здоров'я.

Роль освіти з охорони здоров'я у збереженні і зміцненні здоров'я студентської молоді. Аналіз системи освіти здоров'я. Освітні програми з основ здоров'я, принципи їхньої побудови, умови реалізації. Основи здоров'я служба освітніх установ – провідна структура навчально-

виховного процесу

Поняття про здоров'я, форми і методи його формування, збереження та зміцнення. Поняття про здоров'я. Визначення здоров'я. Складові здоров'я: фізична, соціальна, психічна, духовна. Критерії здоров'я. Суспільне, групове і індивідуальне здоров'я, їх характеристики. Рівні здоров'я. Кількість і якість здоров'я.

Здоров'я – багатопланове інтегральне поняття. Здоров'я – головна «візитна картка соціально-економічного благополуччя, зрілості, культури і престижу держави». Хвороба. Фактори, що сприяють розвитку хвороби. Причини хвороб, основні форми, характер розвитку, основні періоди перебігу.

Стан здоров'я населення України, шляхи його покращення. Демографічна ситуація в Україні. Показники тривалості життя в Україні та інших країнах. Основні хвороби, що є безпосередньою причиною смерті сучасної людини. Фактори, які зумовлюють погіршення стану здоров'я. Проблеми інвалідності та соціального сирітства. Знайомство з механізмами негативного впливу на стан здоров'я та шляхами зменшення цього впливу – основа корекції поведінки людини.

Оволодіння методикою та технікою: вправи загального розвитку та спеціальні вправи для фізичної підготовки. Особливості техніки бігу на різні дистанції. Вправи загального розвитку та спеціально-підготовчі вправи волейболістів. Основи техніки і тактики гри в волейбол. Навчання вправам основної гімнастики. Гімнастичні вправи в організації рухової діяльності і оздоровлення студентів. Ознайомлення з технікою виконання силових вправ для різних груп м'язів. Навчання складанню програм силової спрямованості. Ознайомлення з правами на релаксацію, критичне закріпленню їх засобами тренування. Місце дисципліни серед природних наук про людину. Аналіз системи збереження здоров'я, принципи її побудови, умови реалізації. Складання здорового способу життя : раціональне харчування. Критерії здоров'я. Суспільне, групове і індивідуальне здоров'я, їх характеристика. Здоров'я – головна «візитна картка соціально-економічного благополуччя, зрілості, культури і престижу держави» Хвороба. Фактори, що сприяють розвитку хвороби. Показники тривалості життя в Україні та інших країнах

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрощук, Н. Основи здоров'я і фізична культура (теоретичні відомості) /Н.Андрощук, М. Андрощук, — Т. : Підруч. і посіб., 2006. — 160 с.
2. Балбенко, С. Основи здоров'я та фізичної культури : метод. посіб. для вчителів /С.Балбенко. — Х. : Скорпіон, 2004. — 96 с. — (Предметний тиждень).
3. Богданова, Г. Підготовка вчителів до формування в учнів життєвих навичок /Г.Богданова //Здоров'я та фізич. культура. — 2007. — № 9. — С. 6-7
4. Васьков, Ю. Концепція розвитку фізичного виховання в загальноосвітніх школах /Ю.Васьков //Здоров'я та фізич. культура. — 2005. — № 6. — С. 1, 3-5. Всесвітній день здоров'я — 7 квітня // Здоров'я та фізич. культура. — 2007. — № 9. — С. 19-20.
5. Денісов О. О. Фізичне виховання і фізична підготовка студентської молоді //Фізична культура, спорт та здоров'я: матеріали IV Всеукраїнської студентської наукової Інтернет-конференції (в рамках XVII Міжнародної науково-практичної конференції) (Харків, 7–8 грудня 2017 р.). Харків: ХДАФК, 2017. -115 с. –С. 16-19. Режим доступу: http://journals.uran.ua/ksapc_conference/issue/view/7038/showToc
6. Єдинак, Г. Фізична культура в школі : молодому спеціалісту : навч.-метод. посіб. /Г.Єдинак, П. Плахтій, Ю. Яценюк; худож. Л. Галаманжук. — Кам'янець-Поділ., 2010. — 305 с.
7. Єресько, О. Методичні рекомендації щодо вивчення предмета «Основи здоров'я» /О.Єресько // Здоров'я та фізич. культура. — 2005. — № 6. — С. 13-15.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Професійні нормативні дисципліни ОП

Вступ до мовознавства

1. КОД: ПНД 1.01

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 1, 2

4. ЛЕКТОР: доцент: Кольцун Н.М.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Фахові компетентності: здатність формувати в учнів предметні компетентності; здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання; здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати досліджуваної проблеми

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: українська мова

знати: сучасні філологічні й дидактичні засади навчання французької і англійської мов; поняттєво-термінологічний апарат сучасної лінгвістики; знакову, когнітивну, комунікативну сутність та природу мови, її суспільний характер; будову системи та структури мови, її одиниці, категорії та рівні; класифікації мов світу; теоретичні та науково-методичні джерела (зокрема цифрові), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

вміти: творчо-критично мислити, творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань; працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі; ефективно спілкуватися в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки й мовленнєвого спілкування; володіти основами професійної культури, здатністю створювати й редагувати тексти професійного змісту державною, французькою і англійською мовами; аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

7. ПЕРЕКВІЗИТ:

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Ідеї та проблеми сучасної лінгвістики. Семіотичний аспект мовознавства. Мовознавство і семіотика. Поняття про знак і знакову систему мови. Типологія знаків. Структура знака. Специфіка мовного знаку. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови. Мова і несловесні форми спілкування.

Мова і мислення. Проблема співвідношення мови і мислення. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Внутрішнє мовлення і мислення. Роль мови у процесі пізнання.

Мова і мовлення. З історії вивчення проблеми мови і мовлення. Сучасні уявлення про співвідношення мови і мовлення. Комунікативна лінгвістика.

Когнітивна лінгвістика. Основні поняття і процеси.

Мова як система, її відкритість і динамізм. Системний характер мови. Парадигматичні, синтагматичні й ієрархічні відношення між мовними одиницями. Структура мови. Основні й проміжні рівні мови. Теорія ізоморфізму й ієрархії рівнів мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові. Система і норма.

Фонологічна система мови. Фонологічні школи.

Граматична система мови. Граматичне значення. Граматичні категорії. Граматичні рівні. Лексико-семантична система мови.

Семіотика і лінгвсеміотика. Аспекти лінгвсеміотики: семантика, синтактика, прагматика.

Мова і суспільство. Сучасні теорії природи мови. Питання про природу та сутність мови. Сучасні концепції. Концепція ізоморфізму генетичного коду і природничої мови. Додекаедрна теорія мови. Енергіальна теорія мови. Теорія У. Матурани. Мова як адаптаційна система.

Соціолінгвістика як теорія про суспільну обумовленість мови, його соціальних функцій і типах; соціолінгвістика і мовне будівництво (мовна політика); психолінгвістика і етнолінгвістика як розділи соціолінгвістики. Соціальна природа мовної діяльності. Мова як соціально-історична норма, її варіантний і конкретно-реальний характер. Узус, літературна мова, стиль мови. Літературна мова як головна норма мови. Система стилів і мова художньої літератури. Соціальні спільності людей і соціальні типи мов: народність і її мова; нація і національна мова; полілінгвізм і мови міжнародного і міжнародного спілкування. Інтерлінгвістика.

Мова та історія. Розвиток мови й аспекти лінгвістики. Синхронія і діахронія. Зовнішні причини мовних змін.

Взаємодія мов і мовні контакти; соціальна обумовленість історії мови; мова і культура. Внутрішні закони історичних змін окремих ярусів і мови в цілому. Відносний характер прогресу в мові.

Лінгвокультурологія. Питання зв'язку мови і культури. Мова і мовна особистість.

Етнолінгвістика. Гіпотеза лінгвістичної відносності Е.Сепіра, Б.Л.Уорфа. Мовна картина світу.

Сучасна психолінгвістика, її проблематика і проблеми дослідження.

Класифікація мов світу. Генеалогічна класифікація мов. Індоевропейська сім'я мов. Питання про моногенез мов. Типологічна класифікація мов світу. Морфологічна характеристика мови.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2004.
2. Гируцкий А.А. Общее языкознание. Учебное пособие для студентов вузов. - Минск, 2001.
3. Ковалик І.І., Самійленко С.П. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичних учень. – К., 1985.
4. Семчинський С.В. Загальне мовознавство. – К., 1996.
5. Лингвистический энциклопедический словарь //Под ред. Ярцевой В.Н. – М.,1990.
6. Удовиченко Г.М. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичних учень. – К., 1980.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Вступ до германської філології з основами наукових досліджень

1. КОД: ПНД 1.02

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: доц. Головіна Н.Б., доц. Глушук С.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

Фахові компетентності: здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії німецької та англійської мов, теорії та історії світової літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання німецької та англійської мов та світової літератури, здатність дотримуватися сучасних мовних норм (з німецької, англійської та української мов),

володіти німецькою мовою на рівні C1 та англійською мовою на рівні не нижче B2, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту, здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати досліджуваної проблеми, здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовувати перспективний практичний досвід й соціокультурний контекст для реалізації навчально-виховних цілей.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: історію германської філології та місце цієї дисципліни в системі інших лінгвістичних дисциплін; кількісний склад германських мов, їхню класифікацію; основні напрямки сучасних лінгвістичних досліджень у галузі германської філології; типологію германських мовних систем; спільні риси та специфіку германських мов; загальні відомості про науку та науково-дослідну діяльність; методологію наукових досліджень, їх планування й організацію; методи досліджень в лінгвістиці; методику обробки результатів досліджень; вимоги до змісту та оформлення результатів наукових досліджень; вимоги до основних видів наукових кваліфікаційних робіт.

вміти: ілюструвати кожне теоретичне положення мовними прикладами; аналізувати та узагальнювати найбільш важливі та актуальні явища в германських мовах; використовувати наукові методи і прийоми; робити узагальнення про ті чи інші акти на основі спостереження та порівняння лінгвістичних одиниць; зіставляти факти німецької мови з фактами інших германських мов та рідної мови; визначати зміст і структуру предмета та об'єкта дослідження, формулювати мету та завдання дослідження; з'ясувати інформаційне забезпечення наукових досліджень та вміти ним користуватися; скласти програму наукового дослідження і визначити її основні етапи; планувати і виконувати наукове дослідження; інтерпретувати результати дослідження та формулювати висновки і перспективи подальших досліджень; правильно оформлювати результати наукових досліджень та оприлюднювати на конференціях, олімпіадах і конкурсах.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: українська мова та основи академічного письма

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Загальна характеристика германських мов. Проблеми класифікації германських мов. Проблеми структурної єдності германських мов.

Теорія лінгвістичного субстрату; історичні відомості про давніх германців; германська писемність. Огляд сучасних західногерманських мов, їх розповсюдження. Розселення племен. Огляд сучасних північногерманських мов.

Основна фонетична тенденція давньогерманських мов та її наслідки; система давньогерманського вокалізму; германський пересув голосних.

Явище Умлаут; явище Аблаут; процеси монофтонгізації і дифтонгізації; система давньогерманського консонантизму; I пересув приголосних, його причини; закон Вернера.

Явище Ротацізм; II пересув приголосних; західногерманське подовження приголосних.

Грамматична побудова давньогерманських мов: граматичні категорії; морфологічна структура слова; засоби словотворення та їх граматичні наслідки.

Німецька мова серед інших мов світу. Форми існування і соціальні функції мови. Німецька мова як засіб міжнародного спілкування. Мовна ситуація у Німеччині.

Сутність науки як сфери людської діяльності, етапи розвитку науки; наукова комунікація, наукова школа, наукова картина світу. Класифікація наукових дисциплін. Науково-дослідна діяльність студентів.

Основні поняття науки: відносне й абсолютне знання, наукова ідея, гіпотеза, закон, судження, умовивід, наукова концепція, методологія, методи дослідження, наукова парадигма.

Методи лінгвістичних досліджень. Характеристика наукового стилю як функціонального різновиду української літературної мови. Жанри наукового стилю (анотація, реферат, наукова стаття, наукова доповідь, рецензія, наукова монографія).

Загальна схема наукового дослідження, організація і планування наукового дослідження, вибір і обґрунтування теми, етапи роботи.

Види навчально-дослідницької роботи студентів (курсова, бакалаврська, магістерська роботи).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Берков В. П. Введение в германистику. М., 2008.
  2. Гухман М. М. Готский язык. М., 1958.
  3. Євченко В. В. Готська мова. Житомир, 2002.
  4. Жирмунський В. М. Введение в сравнительно- историческое изучение германских языков. М., Л., 1964.
  5. Жлуктенко Ю. О., Яворська Т. А. Вступ до германського мовознавства. К., 1978.
  6. Задорожний Б. М. Порівняльна фонетика і морфологія готської мови. Львів, 1960.
  7. Левицький В. В. Основи германістики. Вінниця, 2006.
  8. Левицький В. В., Кийко С. В. Практикум до курсу «Вступ до германського мовознавства». Вінниця, 2006.
  9. Braune W. Gotische Grammatik. Halle a. S., 1920.
  10. Ernst P. Germanische Sprachwissenschaft. Einführung und Grundbegriffe. Wien, 1992.
  11. Krahe H. Germanische Sprachwissenschaft. Einleitung und Lautlehre. Band 238, Berlin, 1942.
  12. Krahe H. Germanische Sprachwissenschaft. Formenlehre. Band 780, Berlin, 1942.
  13. Махымтшук В., Махымтшук І. Einführung in die Germanistik. Lwiw, 2011.
  14. Paul H. Prinzipien der Sprachgeschichte. 5 Auflage, 1920.
  15. Арнольд И.В. Основы научных исследований в лингвистике. – М., 1991.
  16. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: Учебное пособие. – К.: МАУП, 2002.
  17. Білуха М.Г. Основи наукових досліджень. – К., 1997.
  18. Крушельницька О.Н. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. – К., 2003.
  19. Лудченко А.А. Основы научных исследований: Учебное пособие. – К., 2000.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** німецька, українська.

Німецька мова: практичний курс

1. КОД: ПНД 1.05

2. РІК НАВЧАННЯ: перший, другий, третій, четвертий, п'ятий, шостий

3. СЕМЕСТР: 1-6

4. ВИКЛАДАЧІ: доц. Шавловська Т.С., доц. Головіна Н.Б., ст. викл. Лузанова Л.В., викл. Кулинич Г.В., викл. Мітева В.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності, здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, здатність використовувати знання з німецької та англійської мов в освітній діяльності.

Фахові компетентності: здатність формувати в учнів предметні компетентності, здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії німецької та англійської мов, теорії та історії світової літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання німецької та англійської мов та світової літератури, здатність дотримуватися сучасних мовних норм (з німецької, англійської та української мов), володіти німецькою мовою на рівні С1 та англійською мовою на рівні не нижче В2, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту, здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні прийоми й методи аналізу художнього тексту.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сучасні філологічні й дидактичні засади навчання німецької і англійської мов та світової літератури; мовні норми, соціокультурної ситуації розвитку німецької та англійської мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури; комунікативну компетентність німецької і англійської мов (лінгвістичний, мовленнєвий, соціокультурний, прагматичний компоненти, відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти).

вміти: порівнювати мовні та літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності; використовувати прийоми й методики діагностування навчальних досягнень учнів з німецької та англійської мов та світової літератури; вміти здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів; забезпечувати діалог культур у процесі вивчення німецької і англійської мов та світової літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації; ефективно організувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ:

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Особливості німецької вимови. Приголосні. Голосні. Короткі та довгі голосні. Мелодика розповідного речення. Дієслова –“sein, haben, werden”. Складання фраз з прямим та зворотнім порядком слів. Розмовна тема: Моя біографія.

Поділ на склади. Ритмічна група. Наголос. Інтонація. Артикль. Вживання означеного артикля. Розмовна тема: Портрет мого друга.

Зв'язування і зчеплення. Правила читання голосних та приголосних. Множина іменників. Відмінювання слабких дієслів (теперішній час). Наказовий спосіб. Вживання неозначеного артикля. Розмовна тема: Родінні стосунки.

Носові голосні звуки. Питання до відмінків. Присвійні займенникові прикметники. Складання монологічного висловлення за темою «Meine Familie» об'ємом 5-7 фраз.

Елізія голосних. Жіночий рід іменників. Відмінювання сильних і неправильних дієслів в теперішньому часі. Вживання нульового артикля. Розмовна тема: Моя кімната.

Сонантні звуки. Множина іменників. Заперечна форма дієслова. Відмінювання зворотніх дієслів. Розмовна тема: Мій рідний дім.

Правила читання голосних та приголосних. Питальна форма дієслова. Відмінювання дієслів в питальній формі. Складання монологічного висловлення за темою «Mein Traumhaus» об'ємом 5-7 фраз.

Інтонація питального речення. Відмінювання прикметників. Місце прикметника в реченні. Модальні дієслова. Відмінювання модальних дієслів в теперішньому часі. Розмовна тема: Місто, де я живу.

Спонукальні речення, їх інтонація. Неозначений прикметник “es”. Складання монологічного висловлення за темою «Meine Heimatstadt // Моє рідне місто» об'ємом 5-7 фраз.

Історична довгота. Ритмічна довгота. Зворотні дієслова в теперішньому часі. Розмовна тема: Мій ранок.

Інтонування та транскрибування фраз. Особливості вимови назальних голосних. Труднощі читання назальних голосних. Наказовий спосіб. Зворотні дієслова в заперечній та питальній формі у теперішньому часу. Розмовна тема: Мій ранок у неділю.

Звук [ə] та його місце у мовленнєвому потоці. Неозначено-особовий займенник “man”. Розмовна тема: Мій робочий день в університеті.

Інтонація у складному реченні. Безособові звороти. Вказівні займенникові прикметники. Складання монологічного висловлення за темою «Reisen» об'ємом 5-7 фраз.

Характеристика теперішнього часу, особливості його використання (узагальнення). Рід іменника. Розмовна тема: Мій факультет.

Майбутній час. Відмінювання дієслів в теперішньому часі. Місце прикметника у реченні. Ступені порівняння прикметників. Розмовна тема: Мій університет.

Минулий тільки що завершений час. Відмінювання дієслів у минулому часі. Прийменники у німецькій мові. Розмовна тема: Мій розклад занять.

Кількісні числівники. Порядкові числівники. Складання монологічного висловлення за темою «Mein Studium» об'ємом 7-10 фраз.

Минулий завершений час. Відмінювання дієслів в Perfekt. Вживання haben, sein в Perfekt. Розмовна тема: Розваги.

Якісні числівники. Пасивна форма дієслова. Розмовна тема: Для уму та душі.

Минулий завершений час. Відмінювання дієслів в Präteritum. Форми дієприкметників минулого часу. Розмовна тема: Берлін – політичний, освітній та культурний центр Європи.

Дієприкметники і дієприслівники. Складання монологічного висловлення за темою «Berlin – das Herz von Deutschland» об'ємом 10-12 фраз.

Майбутній час. Особовий займенник “man” та його місце у мовленнєвому потоці. Розмовна тема: Світські та релігійні свята.

Умовне речення в майбутньому часі. Розмовна тема: Свята в Україні.

Узгодження часів у плані теперішнього часу. Складання монологічного висловлення за темою «Feste und Bräuche» об'ємом 10-12 фраз.

Минулий літературний час. Сполучник. Неозначені прикметники та займенники. Розмовна тема: Життя в гуртожитку.

Минулий час Plusquamperfekt для вираження дії, яка відбувається в раніше, ніж дія головного речення. Вказівні займенники Підрядні означальні речення. Розмовна тема: Студентські свята.

Присвійні займенники. Розмовна тема: Навчання – головне для студента.

Майбутній час в плані минулого часу Futur II.

Пряма та непряма мова. Узгодження часу у непрямій мові. Наказовий спосіб у непрямій мові. Розмовна тема: Традиційна українська сім'я.

Пасивна форма дієслова у плані минулого часу. Розмовна тема: Проблеми сучасної молоді сім'ї.

Узгодження часів у плані минулого часу. Складання есе з темою: Die moderne Familie.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Сидоров О.В., Сотникова С.І., Абрахам Ян-Петер, Безугла Л.Р., Мірошніченко М.Ю., Відюкова Н.І., Потапова Ж.Є., Скачкова В.В. LOGIN 1. Deutsch für Germanistikstudenten des 1. Studienjahres – Харків: ФОЛІО, 2005
2. Korobejnikowa D.S., Dorofejewa L.W. „Deutsch“
3. Бориско Н.Ф. Ukraine: Wir lesen, sprechen und diskutieren. Навчальний посібник з німецької мови. – Київ: ЛОГОС, 2004
4. Бориско Н.Ф., Петрочук О.В. Verbessere dein Deutsch. Rechtschreibung des modernen Deutschen. – Ленвіт, 2004
5. Вербицька Т.Д. Практичний курс німецької мови для студентів факультетів романо-германської філології: Підручник. – Одеса: Астропринт, 2011.
6. Драб Н.Л. Практична граматики німецької мови: навчальний посібник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2007.
7. Дубровська О.Т. Шевців Г.М. Шевців Р.Б. Практичний курс німецької мови: Граматичний практикум. – Дрогобич: РВВ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2015.
8. Лопушанський В.М., Пиц Т.Б. Лінгвістичний аналіз тексту: Навчальний посібник [для самостійної роботи студентів 4–5 курсів спеціальності 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька)]. – Дрогобич: РВВ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013.
9. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache: Themen neu 1. Hörtexte. Themen neu 2 Hörtexte. Themen neu 3 Hörtexte. Hueber, 2004.
10. Michaela Perlmann-Balme, Susanne Schwalb, Dörte Weers: Em. Deutsch als Fremdsprache für die Mittelstufe. CD Hörtexte und Aussprachetraining. Brückenkurs. Hauptkurs. Abschlusskurs. Max Hueber Verlag, 2004.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: практичні заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: німецька.

Ділова німецька мова

1. КОД: ПНД 1.05

2. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

3. СЕМЕСТР: 7

4. ЛЕКТОР: - викл. Кулинич Г.В..

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність працювати в команді; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

Фахові компетентності: здатність усно і письмово спілкуватися українською та німецькою мовами у професійній діяльності; здатність діяти із соціальною відповідальністю та спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності; базові уявлення про мову як особливу знакову систему та її типологічні риси; здатність демонструвати знання з теорії мови, що вивчається; розуміння сутності й соціального значення набутої професії; професійні знання і уміння з перекладознавства; здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: правила оформлення ділової кореспонденції та документації, основи ділових телефонних переговорів, принципи створення презентацій; граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в професійній сфері; мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів професійного мовлення; мати широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в професійній сфері.

вміти: демонструвати міжкультурне розуміння у конкретному професійному контексті та розуміти оригінальні, професійно спрямовані тексти та діалоги, фонограми переважно професійного спрямування; спілкуватися письмовою формою та оформлювати ділову документацію; бути спроможними оволодіти новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела, використовувати українську мову як державну у професійному спілкуванні; використовувати іноземну мову для організації ефективної міжкультурної комунікації; використовувати інформаційні технології для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Німецька мова: практичний курс. Вступ до мовознавства. Вступ до германської філології з основами наукових досліджень.

8. ЗМІСТ КУРСУ: Етика і культура ділового спілкування. Візит іноземного партнера (ділова кореспонденція, ділова бесіда, ділова нарада, діловий етикет, зустріч в аеропорту, знайомство, поселення в готель). Відрядження (телефонна розмова з компанією, замовлення номера в готелі, купівля квитка на літак, поселення в готель).

Прибуття до країни (митний і паспортний контроль, в аеропорту, на вокзалі, розклад, місцевий транспорт, відмінності в культурі). Побут і сервіс (готельний сервіс, харчування, ресторани). Пошук роботи. Оголошення про прийом на роботу, реклама. Різновиди та заповнення апікаційних форм (анкет). Складання резюме, супровідних листів. Співбесіда: складові та стратегія поведінки. Фінансова документація: рахунки та чеки. Ділові переговори. Технічна лексика ділового спілкування. Ділове спілкування у сфері Інтернету.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бориско Н.Ф. Бизнес-курс немецкого языка.- Киев: «Логос», 1998.
2. Бочко Г. Українсько-німецький розмовник для ділових людей / Г. Бочко, О.Кудіна. – К.: Фенікс, 2008. – 274 с.
3. Буданов С.І., Тріщ О.М. Geschäftsdeutsch. Ділова німецька мова.- Харків: „Торсінг Плюс”, 2006.

4. Карпусь А.К. Ділова німецька мова: Навч. посіб. для дистанційного навчання / за наук. ред. О.П. Пророченко. – К.: Університет «Україна», 2006. – 282 с.
5. Киселевич Л.С., Касьянов Ю.Н. Оформление деловой переписки на немецком языке.- Измаил, 1998.
6. Лалаян Н.С. Ділове листування = Geschäftliche Korespondenz : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Лалаян Н.С., Подвойська О.В. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 128 с.
7. Постникова Е.М. Business Deutsch = Бизнес-курс немецкого языка. / Е.М. Постникова. – К.: А.С.К., 2005. – 432 с.
8. Buscha A., Linthout G. Geschäftskommunikation: Бизнес-курс немецкого языка: Ведение деловых переговоров: Учебное пособие.- К.: Методика, 2000.
9. Duden Briefe gut und richtig schreiben. Ratgeber für richtiges und modernes Schreiben – Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich : Dudenverlag, 2006. – 955 S.
10. Geschäftskontakte. Videosprachkurs für Wirtschaftsdeutsch/ von Krause W. und Bayard A.Chr.- Berlin, Langenscheidt, 1998.
11. Geschäftssprache Deutsch. Ein Videokurs. – Inter Nationes, 1992.
12. Hering A., Matussek M. Geschäftskommunikation. Деловая переписка и переговоры по телефону. Учебное пособие. – К.: Методика, 2000.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: німецька/українська

Порівняльна типологія німецької та української мов (порівняльна лексикологія, порівняльна граматики)

1. КОД: ПНД 1.05

2. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

3. СЕМЕСТР: 8

4. ЛЕКТОР: -доц. Головіна Н.Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності; здатність проведення досліджень на належному рівні;

Фахові компетентності: розуміння структури порівняльної типології німецької та української мов (порівняльна лексикологія, порівняльна граматики) та її теоретичних основ; базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; лексичний, граматичний рівні мови; здатність демонструвати знання з теорії мов, що вивчаються, аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови; здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів.

1.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: класифікацію мов за їх походженням; основні методи типологічного дослідження; головні поняття порівняльної лексикології та порівняльної граматики; місце порівняльної типології в колі інших лінгвістичних одиниць, історія типологічних досліджень; основні напрями досліджень в галузі лексикологічних студій, концептуальний та термінологічний апарат типологічних досліджень; основні концепції щодо визначення поняття слова, значення слова, типів значень, характеру сполучуваності лексичних одиниць та принципи будови семантично-функціональних полів та групування слів у семантичні, тематичні класи; характер відношень між елементами.

вміти: розповідати про історію та методи типологічних досліджень; розрізнати (типове у мові) і (тип мови), повні та часткові мовні універсалиї, метамову та мову-еталон; знаходити й

ефективно використовувати при навчанні іноземному мовленню спільні та відмінні риси в системі лексичних та граматичних явищ англійської та української мов; виявляти ізоморфні та аломорфні явища в мікросистемах англійської та української мов і методом зіставлення показати їх у системі кожної мови зокрема; надавати характеристику аломорфних явищ у відповідних підсистемах порівнюваних мов; розрізняти різні типи морфем у порівнюваних мовах; надати типологічні характеристики морфологічних категорій частин мови, різних синтаксичних явищ, які є ізоморфними чи аломорфними для відповідних підсистем німецької та української мов; порівнювати лексику на рівні окремого слова, лексико-семантичної групи слів і загальних лексико-семантичних категорій; аналізувати типологію словотвірних систем, презентувати типологічні відмінності речення: простого, складно-сурядного та складно-підрядного, розрізняти комунікативні типи речень в порівнюваних мовах; розуміти етимологічний склад німецької та української мов, поняття, що складають спільнослов'янський та спільногерманський лексичні пласти; розрізняти спільні та відмінні риси морфемної будови німецького та українського слова; сучасні словотвірчі процеси та тенденції у зіставлюваних мовах.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до перекладознавства. Вступ до германської філології з основами наукових досліджень. Вступ до мовознавства. Німецька мова: практичний курс.

8. ЗМІСТ КУРСУ: За допомогою німецької та української мов представити основні категорії лексикології, граматики і типології та висвітлити специфічні властивості лексикологічної та граматичної системи німецької мови у порівнянні з лексикологічною та граматичною системою української мови. Курс закладає основи наукового підходу до порівняльного аспекту лексикологічних та граматичних явищ та категорій рідної та іноземної мови. Поняття категоріального апарату типологічних та зіставних досліджень у лінгвістиці; виявлення аломорфних та ізоморфних рис у лексичних та граматичних системах німецької та української мов; визначення лексичних та граматичних труднощів, які пов'язані з перекладом та з діями перекладача; встановленню зв'язків між теорією лексикології та граматики та реаліями живої мови в їх історичному розвитку і сучасному функціонуванні. Застосовувати методи семного, трансформаційного, субституційного, конституентного та порівняльного аналізів. Фундаментальні засади порівняльної лексикології. Галузі лексикологічних досліджень: етимологія, неологія, дериватологія, ономастика, семасіологія, фразеологія, діалектологія, лексикографія. Зв'язок лексикології з іншими галузями лінгвістики. Поняття лексичної системи. Види внутрішньо-системних зв'язків у мові: синтагматичні та парадигматичні відношення слів. Слово як основна мовна одиниця. Фонетична, морфологічна та семантична мотивація слів. Співвідношення між концептом та поняттям. Мовна і концептуальна картина світу. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної німецької та української мов. Періодизація, причини та джерела запозичень, типологія та асиміляція запозичень. Методи лексикологічних досліджень. Лексикографія як лінгвістична дисципліна. Класифікації лінгвістичних словників німецької та української мов. Словотвір та інші способи номінації в сучасній німецькій та українській мовах. Морфологічний та дериваційний рівні морфологічного аналізу слова. Принципи морфологічного аналізу та його основні одиниці. Класифікація морфем. Дериваційний аналіз та основні одиниці дериваційної системи. Афіксальна деривація іменників, прикметників, дієслів, числівників німецької та української мов. Конверсія на морфологічному, синтаксичному та семантичному рівнях. Словоскладання (композиція) в німецькій та українській мовах. Різні підходи до класифікації композитів. Ендоцентричні, екзоцентричні складні слова. Скорочення. Типи скорочень: злиття, аббревіація, акронімізація, усічення у зіставлюваних мовах. Другорядні способи словотвору: чергування голосного, наголосу; зворотний словотвір, реконверсія, звукоімітація, римокомбінація. Семасіологія та об'єкт її дослідження. Сема як мінімальна одиниця внутрішньої будови слова. Семантична структура слова. Поняття значення. Види значень. Семантичні класи слів в українській та німецькій мовах: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, паронімія. Омонімія та її підкласи. Класифікації синонімів у синхронічному та діахронічному аспектах. Джерела синонімії. Явище антонімії та паронімії у порівнюваних мовах. Експресивний ресурс лексичної системи

англійської та української мов. Фразеологія. Вільні та сталі словосполучення. Види фразеологізмів, характеристика значень. Афоризми, приказки та паремії у системі фразеології. Джерела походження фразеологізмів в українській та німецькій мовах, стильова ознака їх вживання. Стратифікація словникового складу мови за хронологічним критерієм. Архаїчна лексика у словниковому складі німецької та української мов: історизми, власне архаїзми; етимологічні дублети, лексикологічні інтернаціоналізми. Сучасні запозичення до лексичних систем української та німецької мов: характеристика джерел, структури та семантики слів. Діалекти сучасної англійської та української мов. Мовний суб-стандарт (просторіччя, сленг, жаргон).

Основні поняття порівняльної граматики. Порівняльна морфологія. Проблема виділення частин мови. Іменник, 1) категорії відмінка, вираженої парадигмою відмінювання, що складається з шести відмінків; 2) категорії числа, що у свою чергу складається з двох чисел – однини та множини; 3) категорії граматичного роду, що представляє три роди – чоловічий, жіночий, середній, які мають відповідне морфологічне вираження. Прикметник, прийменник та займенник в німецькій та українській мовах. Дієслово категорії виду; категорії часу, категорії стану, категорії способу, категорії особи, категорії роду, категорія часової віднесеності. Речення, словосполучення. Комунікативні типи речення. Прості речення. Складно-сурядні та складно-підрядні речення в німецькій та українській мовах.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Артемчук. Г.І. Порівняльна типологія німецької та української мов. Практикум. К., 1987.
2. Артемчук Г.І., Назарук Т.М.. Порівняльна типологія німецької та української мов. Практикум із словотвору. К., 1988
3. Жлуктенко Ю.О., Бублик В.Н.. Контрастивна лінгвістика. - “Мовознавство”, 1976, № 4 .
4. Кочерган М.П. Основи дістаного мовознавства. – К.: «Академія», 2006.
5. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця. “Нова книга”, 2004.
6. Нариси з контрастивної лінгвістики. К., 1979.
7. Прокопова Л.І. Сопоставительный анализ согласных фонем немецкого и украинского языков. АКД. К., 1968.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: німецька/українська

Стилістика німецької мови

1. КОД: ПНД 1.06

2. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

3. СЕМЕСТР: 8

4. ЛЕКТОР: доц. Шавловська Т.С.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, здатність використовувати знання з німецької та англійської мов в освітній діяльності.

Фахові компетентності: здатність демонструвати знання з теорії мов(и), що вивчається; здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань; розуміння основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв’язку в цілісній системі знань; здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань; розуміння значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси,

що їх зумовлюють; здатність аналізувати усні й письмові тексти різних стилів державною та німецькою мовою.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: елементи теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методи їхньої реалізації; різні види аналізу художнього твору, визначення його жанрово-стильові своєрідності, місця в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язки твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією; виділяти значення для національної та світової культур; мовні та літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності.

вміти: працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), розуміти основні завдання стилістики німецької мови; використовувати методи стилістичних досліджень; оперувати основними поняттями стилістики; презентувати інформацію про фонетичні, графічні виразні засоби і стилістичні прийоми та морфологічну стилістику; лексичні та лексико-синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми і розрізняти їх у текстах; пояснювати особливості вживання виразних засобів та стилістичних прийомів; оперувати основними стилістичними термінами та вживати на практиці отримані знання щодо функціональних стилів.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Німецька мова: практичний курс, Вступ до мовознавства, Вступ до перекладознавства, Порівняльна типологія: порівняльна лексикологія, порівняльна граматики

8. ЗМІСТ КУРСУ: Походження терміну стилістика; основні завдання стилістики німецької мови. Основні поняття стилістики. Основні стилістичні поняття: стиль, норма, текст, контекст, стилістична норма, усне, писемне мовлення, виразні засоби, образи та стилістичні прийоми. Фонетичні, графічні виразні засоби і стилістичні прийоми та морфологічна стилістика. Авторські фонетичні стилістичні засоби. Взаємодія графіки та звучання, пунктуація. Графічна образність. Поняття про транспозицію частин мови. Стилiстичне вживання артиклів. Характерні риси фонетичних, графічних виразних та морфологічних стилістичних засобів. Лексичні та лексико-синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми. Фігури кількості, якості, контрасту, тотожності, нерівності. Стилiстичний синтаксис: синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми. Особливості побудови речення: еліптичні речення, апосіопезис, асиндетон. Зміна порядку слів: інверсія та приєднувальні конструкції. Риторичні запитання та парцельовані конструкції. Класифікації функціональних стилів у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці. Стилiстичні особливості ділової кореспонденції, публіцистичного стилю, ораторського мовлення, жанрові особливості публікацій: коментарю, рецензії, анонсу, стилістичні особливості статей різної тематики, особливості наукового стилю німецької мови та науково-популярного підстилю, газетного стилю, розмовного стилю та белетристичного стилю.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Задорожня І.П. Короткий курс теорії стилістики. Kurz gefasste Theorie der Stilistik. – Чернівці: Рута, 2004.
2. Іваницька М.Л., Павличко О.О. Практичні завдання зі стилістики сучасної німецької мови. – К., 2002.
3. Ляшенко Т.С. Функціональна стилістика німецької мови: навч. посіб. – Львів: ЛНУ, 2010.
4. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006.
5. Hinka B. I. Lexikologie der deutschen Sprache: Lehrbuch. – Ternopil: Nationale Pädagogische Wolodymyr-Hnatjuk-Universität Ternopil, 2008.
6. Oguy O.D. Lexikologie der deutschen Sprache. – Winnytsa: Nowa knyha, 2003.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: німецька/українська

1. КОД: ПНД 1.07

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: доц. Кічук А.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення. Формування у студентів аналітико-синтетичного та аналітико-критичного типу мислення

Фахові компетентності: Формування цілісного уявлення про психіку, її рівні, психічні явища. Засвоєння сутності психічних явищ, основних закономірностей психічних пізнавальних, емоційно-вольових процесів і станів та психологічних особливостей особистості і їх зв'язку з поведінкою та діяльністю людини. Розуміння структури основ педагогіки та психології, її теоретичних основ. Здатність демонструвати знання з теорії дисципліни, що вивчається; базові уявлення про наукові методи і школи основ педагогіки і психології; базові уявлення про основні тенденції розвитку дисципліни. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- **знати:** психічні явища як форми психічного відображення дійсності і регуляції поведінки та діяльності людини; сучасні напрямки психологічної науки; методи вивчення вольових процесів, дати характеристику прояву особливостей темпераменту, характеру та здібностей у поведінці та різних видах діяльності людини.
- **вміти:** застосувати отримані знання при аналізі та оцінці своєї поведінки і особистості та поведінки і особистості інших людей; класифікувати, характеризувати та застосувати методи психології, визначати роль психологічних знань у різних видах професійної діяльності, у пізнанні себе та інших людей, аналізувати комунікативні дії, застосувати методи вивчення міжособистісних стосунків у групі, застосувати методи вивчення когнітивних процесів, застосувати методи вивчення емоційних процесів.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: -

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Предмет і завдання педагогіки. Мета і завдання виховання. Система освіти в Україні. Розвиток, виховання й формування особистості. Вікова періодизація розвитку особистості. Предмет і завдання дидактики. Закономірності і принципи навчання. Зміст освіти. Методи навчання та форми організації навчального процесу. Сутність, структура та методи виховання. Сутність та структура процесу виховання. Загальні методи виховання. Методи формування свідомості особистості перекладача. Методи організації діяльності й поведінки. Методи стимулювання діяльності й поведінки. Методи самовиховання й перевиховання особистості. Зміст та організація процесу виховання. Загальна психологія як наука. Предмет і завдання загальної психології. Структура сучасної психології. Рівні та структура психіки. Методологічні принципи загальної психології. Класифікація і характеристика методів загальної психології. Діяльність. Спілкування. Особистість. Соціальні групи. Відчуття. Сприймання. Уявлення і пам'ять. Мислення і мовлення. Уява. Увага. Емоції і почуття. Воля. Темперамент. Характер. Здібності.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондарчук Е.И. Основы психологии и педагогики- К., 2002
2. Дубравська Д.М. Основы психологии. – Львів, 2001.
3. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – К., 2001.
4. Палеха Ю.І. Основы психологии та педагогики- К., 2002
5. Степанов О.М. Основы психологии і педагогики - К., 2006

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Англійська мова: практичний курс

1. КОД: ПНД 1.08

2. РІК НАВЧАННЯ: перший, другий, третій

3. СЕМЕСТР: 1,2,3,4,5

4. ЛЕКТОР: - викладачі: Шиляєва Т.В., Слободяк С.І., Крюкова О.І., доц.Олейнікова Г.О., доц., Четверікова О.Р., доц. Сорока Т.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- **Загальні компетентності:** Розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ; використовувати знання, уміння, навички, отримані в галузі теорії й практики перекладу; професійно профільовані знання системи мови й правил її функціонування при іншомовній комунікації;
- **Фахові компетентності:** Здатність сприймати автентичну іншомовну інформацію на слух, зокрема в звичайному спілкуванні та адекватно реагувати на неї; вільно володіти англійською мовою; здатність користуватися словниками та науковою літературою, аналізувати стан справ з питань своєї спеціальності; мати професійно орієнтовані загально-теоретичні знання з усіх аспектів мови, яка вивчається; базові уявлення про мову як особливу знакову систему; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови; вільно й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя; здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами; здатність використовувати знання англійської мови в освітній діяльності.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: Професійно профільовані знання системи мови й правил її функціонування при іншомовній комунікації; професійно орієнтовані загально-теоретичні знання з усіх аспектів мови, яка вивчається.

вміти: Здатність сприймати автентичну іншомовну інформацію на слух, зокрема в звичайному спілкуванні та адекватно реагувати на неї. Вільно володіти англійською мовою. Використовувати професійно профільовані знання в галузі сучасної лінгвістики; використовувати знання, уміння, навички в галузі теорії й практики дослідження мовних явищ для освоєння теоретичних основ і методів сучасної лінгвістики. Демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі іноземною мовою.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: -

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Англійська мова серед інших мов світу. Фонетичний склад англійської мови. Правила вимови приголосних, голосних звуків та дифтонгів; правила читання буквосполучень та слів; правила інтонаційного оформлення основних комунікативних типів речень. Лексичні відмінності англійської мови. Вправи на вживання лексичних одиниць; лексичний мінімум одиниць з програмних тем курсу, розмовні формули. Правила правопису окремих лексичних одиниць, Граматичні особливості англійської мови. Частини мови. Правила побудови речень, правила вживання часових форм, основні граматичні конструкції, звороти мови;. Основні правила читання. Сучасна англомовна лексика. Мовленнєві та ідіоматичні конструкції англійської мови. Діалогічне та монологічне мовлення. Вивчення лексико-граматичного й

фонетичного матеріалу відбувається на основі автентичних текстів. Робота з вищезазначеними джерелами дає можливість студентам оволодіти політичною, економічною й красназавчою лексику англійської мови, а також ознайомитися з державно, парламентською й економічною системами Великобританії та США, їх історичними і географічними особливостями.

Робота з англійськими газетами і журналами. Вдосконалення практики двостороннього письмового та усного перекладу.

Тематика розмовних тем:

- 1 Привітання та знайомство.
- 2 Я і моя сім'я. Родинне коло. Родове дерево. Біографія.
- 3 Пори року. Назви місяців, днів тижня. Частини доби. Дати. Час за годинником.
- 4 Сьогоднішня погода. Прогноз погоди.
- 5 Мій робочий день та вихідний. Розпорядок дня.
- 6 Хобі. Молодь та її інтереси.
- 7 Моє навчання в університеті. Історія університету. Студентське життя.
- 8 Вивчення іноземних мов. На занятті.
- 9 Моя квартира та моя кімната. Студентський гуртожиток
- 10 Мій будинок. Типи будинків.
- 11 Життя в місті, в селі. Міський трафік. Визначні місця та історія рідного міста, села.
- 12 Світ професій. Чоловічі та жіночі професії. Плани на майбутнє. Вибір професії.
- 13 Вільний час та розваги. Театр. Театральні постановки. Похід у театр. Кіно. Фільми та їх жанри. Сучасна кіноіндустрія. Музика. Музикальні жанри та тенденції. Молодь та музика.
- 14 Свята та вихідні. Свята в Україні. Свята в Німеччині. Приватні вечірки.
- 15 Здоров'я. В аптеці. В поліклініці. В лікарні. Частини тіла та органи. Хвороби. Особиста гігієна. Здоровий спосіб життя. Шкідливі звички.
- 16 Їжа. Приготування їжі та рецепти. Продуктовий магазин. Продукти харчування. Традиційна українська та німецька кухня. В ресторані, в барі, в кафе.
- 17 Одяг та мода. В магазині. Відділи одягу, канцтоварів, сувенірів.
- 18 Зовнішність, частини тіла людини. Риси характеру. Види темпераменту. Мій друг, моя подруга.
- 19 Подорожі. види подорожей. Туризм. В туристичному бюро. В готелі.
- 20 Сфера послуг. Банк, пошта, телефонні комунікації. Приватні заклади обслуговування: пральня та хімчистка, перукарня, фотоательє, ремонтні майстерні.
- 21 Книга в житті людини. Книга як джерело знань. Літературні жанри. Мій улюблений письменник. Моя улюблена книга. Улюблені літературні твори. Письменники Англії, Америки, Нової Зеландії та України.
- 22 Сучасні засоби масової інформації та комунікації. Преса: газети, журнали, Інтернет-видання. Молодіжні журнали та газети. Радіо. Телебачення. Улюблена телепрограма.
- 23 Охорона навколишнього середовища. Міжнародні організації з охорони навколишнього середовища. Вплив навколишнього середовища на життя людини.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. *AracticalguideforLearnersofEnglish* Янсон В., Свистун Л., Богатирьова С., Лежньов С. Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга 2. – К.: Логос, 2003.
2. *AracticalguideforLearnersofEnglish* Янсон В., Свистун Л., Богатирьова С., Лежньов С. Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга 3. – К.: Логос, 2004.
3. Возна М.О., А. Гапонів, Н. М. Антонюк, Н.С.Хоменко, А.В. Пермінова за заг. ред. проф. В.І.Карабана. Англійська мова IV курс. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2008.

4. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Набокова І.Ю., Фролова Є.І., Рябих М.В., Слюнін О.В., Пчеліна С.Л., Машенко С.Г., Зайда В.М. Практична граматики англійської мови з вправами: Посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Том 1. – Вінниця: Нова книга, 2006.
  5. Хоменко Е. Г. Граматика англійської мови: Навч. Посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. с.
  6. Практикум з граматики англійської мови: Навчальний посібник для студентів 1 курсу факультетів іноземних мов, спеціальність "англійська мова" / В.Ю. Паращук, Т.В. Савенко, Л.Ф. Грацюк. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2003.
  7. Vince M. Language Practice. Intermediate. – Macmillan, 2003.
  8. McCartney M. English Vocabulary in Use. – Cambridge University press, 2001.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:**практичні заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:**англійська/українська.

Методика викладання філологічних дисциплін

1. КОД: ПНД 1.09

2. РІК НАВЧАННЯ: третій

3. СЕМЕСТР: 6

4. ЛЕКТОР: - доц.Рябушко С.О.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності, мати якісну лінгвістичну підготовку як комплекс лінгвістичних знань про мову як суспільне явище і систему, що постійно розвивається, зв'язок мови з мисленням, культурою і суспільним розвитком народу, вміння оперувати лінгвістичними знаннями у професійно-педагогічній і науково-дослідницькій діяльності, здатність до мовної рефлексії. Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності: Мати сформовані системи знань і вміння, філологічних і педагогічних здібностей, ціннісних орієнтацій, інтегративних показників культури мовлення, стилю спілкування, необхідних для якісного виконання педагогічної діяльності. Володіти всіма видами мовленнєвої діяльності - аудіюванням, читанням, говорінням, письмом як сукупність знань про українську літературу і фольклор в їх історичному розвитку і на сучасному етапі, вміння здійснювати філологічну інтерпретацію художнього тексту, оцінювати художню своєрідність, естетику фольклорних творів і творчості письменника в цілому як складову національної духовної культури. Застосовувати основні методи літературознавчого аналізу; здатність проектувати педагогічну діяльність, здійснювати науково-педагогічне спілкування у відповідній галузі науки. Володіти професійно-практичними навичками навчання філологічних дисциплін, створювати і згуртовувати колектив з метою вирішення освітніх завдань, планувати, контролювати і коригувати власну діяльність.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Знати: системи мови та основні лінгвістичні і методичні категорії, а також культуру країни, мову якої він/вона викладає, її історію і сучасні проблеми розвитку; основні положення загальноосвітньої концепції на певному етапі розвитку суспільства, державної загальноосвітньої політики, в тому числі і з ІМ; психологію особистості перекладача на різних етапах його розвитку, закономірності оволодіння ІМ і культур у навчальних умовах; основні вимоги, які висуваються суспільством і наукою до перекладача, його методичної майстерності та особистісних якостей; основні закономірності навчання ІМ і культур, а також зміст і специфіку усіх складників процесу навчання: цілі, зміст, методи, засоби навчання з точки зору їхнього історичного розвитку і сучасного стану; загальні питання методики викладання філологічних дисциплін як галузі сучасної педагогічної науки; об'єкт, предмет, принципи методики викладання філологічних дисциплін у навчальних закладах; провідну мету функціо-

нування педагогічної системи, пов'язує основні педагогічні категорії (виховання, навчання, освіту);

вміти: розуміти співвіднесення орієнтації на широку ерудицію та вузьку спеціалізацію, фундаментальність і технологічність у процесі підготовки і в результатах навчання, загального розвитку особистості й розвитку спеціальних професійних здібностей особистості; зв'язки методики викладання філологічних дисциплін з іншими науками; розуміти основні етапи становлення й розвитку методики викладання філологічних дисциплін у вищих навчальних закладах, методики викладання мовознавчих і літературознавчих дисциплін у вищих навчальних закладах на сучасному етапі. Вміти проводити методичну роботу; реалізовувати навчально-наукову діяльність.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до мовознавства, Вступ до перекладознавства.

8. ЗМІСТ КУРСУ: Зміст курсу спрямований на формування у майбутніх перекладачів загального уявлення про теорію навчання іноземних мов і культур як наукову галузь, про методичні засади формування іншомовної комунікативної компетентності, про закономірності організації та забезпечення процесу навчання іноземних мов і культур, про історію розвитку методики навчання іноземних мов як науки.

Матеріал курсу представлено таким чином:

1 Методика навчання іноземних мов і культур як наука (як навчальна дисципліна, як освітня технологія); методи дослідження в методиці навчання ІМ і культур; зв'язок методики з іншими науками (педагогіка, психологія, психолінгвістика, лінгвістика, література, соціологія, країнознавство (лінгвокраїнознавство), інформатика, кібернетика);

2 Система навчання ІМ і культур; підходи до навчання ІМ і культур (комунікативно-діяльнісний, компетентнісний, культурологічний та ін.); цілі, зміст, засоби, принципи, методи і технології навчання ІМ і культур;

3 Контроль у навчанні ІМ і культур; цілі, функції, види, засоби, форми контролю; вимоги до контролю; об'єкти, критерії і параметри контролю та оцінювання;

4 Методика формування мовленнєвих компетентностей (фонетичної, лексичної, граматичної, техніці письма і читання);

5 Методика формування мовленнєвих компетентностей (в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі);

6 Методика формування іншомовної лінгво-соціокультурної компетентності (цілі, етапи, засоби та ін.); контроль рівня сформованості лінгво-соціокультурної компетентності;

8 Особливості поглибленого навчання ІМ і культур у загальноосвітніх навчальних закладах;

9 Методи і технології навчання ІМ і культур в історичному аспекті.

1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бориско Н.Ф. Сам себе методист или советы изучающему иностранные языки. – К.: Фирма «ИНКОС», 2001
2. Вишневецький О.І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. – К.: Знання, 2011.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Борско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013.
4. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): [навч. посібник]. – К.: Ленвіт, 2008.
6. Щукин А.Н. Лингводидактический энциклопедический словарь более 2000
7. единиц. – М.: Астрель: АСТ: Хранитель, 2007.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Теорія та історія світової літератури

1. КОД: ПНД 1.10

2. РІК НАВЧАННЯ третій, четвертий

3. СЕМЕСТР: 6,7,8

4. ЛЕКТОР: - проф. Шевчук Т.С., доц. Савоськіна Т.О., доц. Кіскін, О.М.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; Здатність працювати в команді; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність використовувати знання з англійської мови в освітній діяльності, пов'язаній з викладанням світової літератури.

- **Фахові компетентності:** Оволодіння концепціями гуманітарних і суспільних наук та вміння користуватися методами цих наук у галузі літературознавства; вміння користуватися знаннями історико-культурного та літературного контексту в процесі навчання в різних типах навчальних закладів; Ознайомлення з основними перекладами англійських творів та порівняння їх з оригінальними текстами; здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання; Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання зарубіжної літератури; Здатність передавати зміст, духовний потенціал та художню своєрідність етапних творів англійської літератури на фоні загального літературного процесу та робити оцінку морально-педагогічної значущості тих чи інших творів; Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сучасні філологічні й дидактичні засади навчання зарубіжної літератури та мати елементи теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації; специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературних напрямів, течії, жанрів, стилів, здобутків національних літератур, художніх творів класики й сучасності; володіти навичками атрибуції, розрізняти літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками.

вміти: навички творчо-критичного мислення, творчого використання різних теорій й досвіду (вітчизняного, закордонного) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань; працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі; володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, його значення для національної та світової культури; порівнювати мовні та літературні факти, явища.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до мовознавства, Вступ до перекладознавства. Вступ до германської філології з основами наукових досліджень.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Презентація історико-літературних періодів, кожний з яких має чіткі хронологічні межі і закріплюється за певним семестром: 1) Література античності, європейського Середньовіччя і Відродження; 2) Література XVII-XVIIIст. (бароко, класицизм, Просвітництво); 3) Література романтизму; 4) Література реалізму; 5) Література межі XIX-XX ст.; 6) Література початку XX ст.; 7) Література другої половини XX ст. Культурно-історичні особливості кожної епохи; філософська парадигма світовідчуття; провідні напрями, стильові течії і жанри у літературному процесі епохи. Епічна творчість давніх європейських народів, творчість найвидатніших письменників і поетів кожної доби, їх художній доробок. Критичні та літературознавчі праці кожного історико-літературного періоду, зіставний аналіз літературно-художніх явищ. Дослідження з великою складовою комунікативних та міжособистісних навичок рідною та іноземною мовами. Інтертекстуальні зв'язки національних літератур. Міждисциплінарні

зв'язки, зокрема відображення літературних процесів у культурі (філософії, релігії, мистецтві тощо).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Галич. О. Теорія літератури / О.Галич, В Назарець, Є. Васил*єв: за наук. ред. О.Галича. – К.: Либідь, 2001.
2. Безпечний І. Теорія літератури / І. Безпечний. К.: Просвіта, 2009.
3. Іванішин В.П. Нариси з теорії літератури / В.П. Іванішин – К.: ВЦ «Академія», 2010.
4. Павличко С. Теорія літератури / Соломія Павличко. – К.: Основи, 2002.
5. Хализев В.Е. Теория литературы / В.Е.Хализев. – 2-е изд. – М. Высшая шк., 2000.
6. Ткаченко А.О. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Пудручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ «київський університет», 2003.
7. Білоус П.В. Вступ до літературознавства: навч. посіб./ П.В. Білоус. – К.: ВЦ «Академія», 2011. (Серія «Альма-матер»)

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самотійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Дисципліни вільного вибору факультету

Вступ до перекладознавства,

1. КОД: ПВД 2.01

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: - доц. Головіна Н.Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: знання теорії перекладу як лінгвістичної дисципліни та основ міжкультурної комунікації як найважливіших аспектів у процесі роботи перекладача; розуміння теоретичних положень та напрямів у теорії перекладу, термінологічний апарат за для подальшого вивчення окремих перекладацьких дисциплін та формування перекладацької компетенції ; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності: здатність до аналізу і синтезу та вміння застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях; здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства; здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацювати фахову літературу іноземною мовою; усвідомлена повага до різноманіття культур; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність демонструвати знання з теорії перекладу; розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань; здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації); здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Знати: роль і значення теорії перекладу (*вступ до перекладознавства*) в суспільстві у різних історичних умовах; загальні положення лінгво-семіотичних, текстологічних культурологічних та соціологічних основ перекладознавства та основ міжкультурної комунікації; особливості різних типів мовлення, перекладу; поняття кодування та декодування перекладів; особливості текстових та усних повідомлень; поняття інтракультурного середовища та систему культурних цінностей та орієнтації;

вміти: розрізняти види перекладацької діяльності, особливості комунікації і типи перекладу, завдання теоретичних дисциплін; вимоги до перекладача, підходи до різних типів письмових та усних матеріалів при їх перекладі; розрізняти різні функціональні типи тексту з характерними для них особливостями; розуміти та пояснювати значення соціолінгвістичних факторів; знати особливості культурних систем текстів на двох мовах; основні напрямки у розвитку теорії перекладу; взаємозв'язки теорії та практики перекладу з граматиною, фонетикою, стилістикою, історією мови; поняття одиниці перекладу; поняття адекватності перекладу та еквівалентності перекладу, фонові знання, їх роль у перекладі; презентувати інформацію про роль і значення теорії перекладу в суспільстві за різних історичних умов 20го та 21го століття; розрізняти сучасні види перекладу; особливості письмового та усного перекладу; ефективно користуватися різними типами словників; пояснити лінгво-семіотичні, текстологічні, культурологічні та соціологічні характеристики перекладу; оперувати основними перекладацькими термінами; пояснити особливості понять: перекладацька компетентність, міжмовне посередництво, розкрити особливості перекладу текстів різної функціонально-жанрової належності; пояснити проблеми виділення одиниці перекладу.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Німецька мова: практичний курс, Вступ до мовознавства.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Універсальні закономірності перекладу, лінгво-семіотичні, текстологічні, культурологічні та соціологічні аспекти перекладознавства. Визначення ролі перекладу і перекладача в суспільному житті людей і народів; встановлення складових перекладу та умов, за яких здійснюється адекватний переклад; визначення функцій та сфер застосування кожного типу і виду перекладу. Аналіз комунікативної діяльності перекладача залежно від характеру мовлення; практичне ознайомлення з окремими типами перекладу (підрядковий, скорочений, реферативний, анотаційний, інформативний та літературний). Включення перекладу до сфери мовознавства. Виникнення після другої Світової війни інформаційного вибуху – різкого збільшення обміну інформації між окремими людьми та цілими народами, - що супроводжувався “перекладацьким вибухом” , якому відповідає збільшення кількості та різновидів перекладацької діяльності у світі. Якісні зміни у перекладацькій діяльності. Переважання інформативних перекладів. Появлення лінгвістичної теорії перекладу та стимули її появи. Виникнення машинного перекладу. Зв'язок перекладу з мовою та мовним знаком. Необхідність перекладу та головні труднощі, з котрими стикаються перекладачі. Універсальність характеру мови людини. Гіпотези Н.Хомського, Д.Бікертонна. Знак у перекладознавстві. Типи знаків. Фундаментальні якості мовних знаків. Схема міжмовної комунікації. Уточнення поняття предмету перекладознавства. Теорії Дж. Кетфорда та Ю. Найди. Значення досліджень з лінгвістики тексту для перекладознавства. Поняття тексту. Змістова структура тексту. Вертикальна та горизонтальна структури тексту, глибинна структура тексту. Мовний зміст тексту (експліцитний та імпліцитний). Залежність стратегії перекладача від ступеня престижності іноземного автора у культурі, що приймає. Культурна детермінованість перекладацької діяльності. Функціональні стилі та переклад. Відмінні риси сучасної перекладацької діяльності. Тематичне різноманіття перекладацької діяльності у сучасному світі. Двомовна комунікація як один з найважливіших видів вербальної комунікації. Письмовий та усний різновиди перекладу та їх головні і відмінні риси. Різниця між художнім та інформативним перекладом. Загальні різновиди перекладацьких трансформацій.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Сітко А. В., Гудманян А.Г., Єнчева Г. Г. Вступ до перекладознавства. Для студентів напряму 6.020303 “Філологія” Вінниця: Нова Книга, 2017.
2. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник Вінниця: Нова Книга, 2008.
3. Левицький А.Е. Набережнева Т. Є., Поворознюк Р. В. Комунікативні стратегії: підручник К.: Видавничо-поліграфічний центр Київський університет, 2013.
4. Корунець І.В. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця “Нова книга”, 2003.

5. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. - Київ, 2000.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: німецька/українська

Практика письмового та усного перекладу і термінознавство

1. КОД: ПВД 2.02

2. РІК НАВЧАННЯ: перший, другий, третій

3. СЕМЕСТР: 2,3,4,5,6

4. ЛЕКТОР: - доц. Шавловська Т.С., ст.викл. Лузанова Л.В., викл. Кулинич Г.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: здатність до аналізу і синтезу. здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства;

Фахові компетентності: здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою та усвідомлена повага до різноманіття культур; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ; здатність демонструвати знання з теорії та практики перекладу/мов(и), що вивчаються(-ється); здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(-ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя; розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань; здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації); здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: способи перефразування, правила різних комунікативних типів речень за тематикою курсу; головні етапи становлення німецької/української термінології; завдання та перспективи розвитку термінології; типологію (предметно-функціональну та лексико-граматичну) термінології; способи термінотворення та джерела поповнення термінології; структурні, семантичні, тематичні особливості термінів і встановлювати їх походження, виявляти терміни в невластивих їм контекстах та знати правила перекладу термінів.

Вміти використовувати в межах запропонованої тематики лексичні одиниці, сталі вирази, фразеологічні одиниці, граматичні конструкції, особливості стилів та жанрів англійської літературної мови.

вміти: правильно оформлювати писемне мовлення у вигляді тексту та мати навички складання усної відповіді у вигляді монологічно оформленого тексту; вільно спілкуватися та робити переклади іноземною мовою (з дотриманням всіх фонетичних, лексико-синтаксичних, граматичних норм) в різних ситуаціях професійного спілкування; робити переклад та переказ різних типів текстів з урахуванням відомостей, отриманих у практичних і теоретичних курсах; реферувати і аотувати іноземною мовою суспільно-політичні, художні, наукові та технічні тексти; розрізняти наукові терміни та номени, науково-номенклатурну символіку.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до перекладознавства, Порівняльна лексикологія, порівняльна граматики, Німецька мова: практичний курс.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Ідентичність аспектною стратифікації та наявності змістових відповідників у МО та МП. Навички фахової діяльності майбутнього перекладача/тлумача(необхідність уникати

буквалізмів, а також мати вміння застосовувати трансформації мовних одиниць для досягнення адекватності їх перекладу). Способи відтворення таких граматичних явищ як особові форми дієслова у активному та пасивному стані, не особові форми дієслова (дієприслівник, герундій, інфінітив), предикативні конструкції з не особовими формами дієслова, модальні дієслова, умовний спосіб в процесі перекладу. Складні для перекладу граматичні явища й конструкції, адекватні варіанти їх відтворення мовою перекладу; речення, які містять відповідні лексико-семантичні та граматичні труднощі; переклад власне завершених текстів різних функціональних стилів з іноземної мови на українську та з української на іноземну мову. Види перекладацьких трансформацій (лексичні, граматичні, стилістичні, комплексні); ступень відчутності впливу перекладу на розвиток мови культури, що сприймає; оптимальні стратегії вибору мовних одиниць в тексті перекладу.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навч. посіб. –Київ: Юніверс, 2003.
2. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592с.
3. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод: Учебное пособие. – Киев: Эльга, Ника-Центр, 2003.
4. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. –К.: Эльга, Ника-Центр, 2003.
5. Mishchenko L.A., Turtschenko O.M. Theorie und Praxis des Übersetzens. – Winnyzja: Nowa KNYHA, 2003. -176s.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: німецька/українська

Теорія перекладу

1. КОД: ПВД 2.04

2. РІК НАВЧАННЯ: восьмий

3. СЕМЕСТР: 8

4. ЛЕКТОР: - доц.. Шавловська Т.С., доц. Головіна Н.Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

Загальні компетентності: комунікативні мовленнєві компетенції, забезпечення ефективного спілкування в професійному середовищі; здатність до самоосвіти, що має надати студентам змогу продовжувати вивчати мову і після закінчення вищого навчального закладу; формування загальних компетенцій з метою розвитку їх особистої мотивації (цінностей, ідеалів); зміцнювати впевненість здобувачів вищої освіти як користувачів мови, а також позитивне ставлення до вивчення мови; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.

Фахові компетентності: сформовані наступні елементи компетентності: видів перекладів, специфіку усного та письмового перекладів, моделей й установки перекладу; еквівалентності та її типології; проблеми інформації та її типів; трансформації в перекладі та їх класифікацію; лексичного, граматичного, фонетичного аспектів перекладу; прагматичної відповідності текстів оригіналу та перекладу; перекладацьких стратегій та тактик; здатність до аналізу і синтезу; здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях; здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою; усвідомлена повага до різноманіття культур; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Знати: предмет теорії перекладу як самостійної лінгвістичної дисципліни та її місце серед інших лінгвістичних дисциплін; значення терміну «переклад»; знати різновиди перекладу у сучасному світі; основні напрямки у розвитку теорії перекладу; взаємозв'язки теорії та практики перекладу з граматику, фонетикою, стилістикою, історією мови; особливості розвитку перекладу в англійських країнах;

вміти: розуміти поняття адекватності перекладу та еквівалентності перекладу, фонові знання, та яка їх роль у перекладі; розуміти та пояснювати значення соціолінгвістичних факторів; знати особливості культурних систем текстів на двох мовах; основні напрямки у розвитку теорії перекладу; взаємозв'язки теорії та практики перекладу з граматику, фонетикою, стилістикою, історією мови; поняття одиниці перекладу; поняття адекватності перекладу та еквівалентності перекладу, фонові знання, їх роль у перекладі; мати професійні компетенції перекладача; виокремлювати одиниці перекладу; пояснювати трансформації при перекладі; ефективно користуватися різними типами словників; пояснити лінгво-семіотичні, текстологічні, культурологічні та соціологічні характеристики перекладу.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Німецька мова: практичний курс. Вступ до перекладознавства. Практика письмового та усного перекладу і термінознавство.

8. ЗМІСТ КУРСУ: Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін. Лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти перекладу. Поняття перекладу як особливого виду комунікації. Денотативний, конотативний та дискурсивно-прагматичний аспекти перекладу. Взаємозв'язок екстралінгвістичної та лінгвістичної інформації в тексті і його врахування при перекладі. Поняття функціональної інформації (домінанти) тексту і її відображення в перекладі. Переклад буквальний, адекватний та вільний. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Проблема одиниці перекладу. Рівні еквівалентності. Співвідношення формальних та змістових категорій при визначенні рівнів еквівалентності. Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі: перерозподіл смислових компонентів висловлення, заміна, додавання і вилучення смислових одиниць. Різновиди перекладу за ознаками ситуації перекладу: письмовий та усний переклад, художній, науково-технічний, офіційний тощо. Критерії оцінки якості перекладу. Види лексико-фразеологічних відповідників згідно з теорією закономірних відповідностей: еквіваленти та аналоги (варіантні відповідники). Особливості перекладу образної фразеології. Експресивне перетворення фразеології та його відображення в перекладі. Передавання прислів'їв, крилатих слів в перекладі. Лексико-семантичні трансформації у перекладі. "Безеквівалентна" лексика і шляхи її відтворення у перекладі. Прагматична адаптація елементів, що передають асоціативні реалії. Переклад неологізмів. Передавання інтернаціональної і псевдо-інтернаціональної лексики в перекладі. Особливості перекладу стійких словосполучень. Функції перекладу. Питання теорії перекладу в працях англійських й американських аналітиків перекладу. Моделі перекладу Принципи перекладу різних сфер комунікативних ситуацій. Поняття адекватності, еквівалентності, точності. Термінологічний апарат перекладознавства та лінгвістики на рівні відтворення, тлумачення й використання у професійній та науково-пізнавальній діяльності. Фонові знання, необхідні для адекватного відтворення вихідних текстів широкого спектру галузей науки і техніки українською та іноземною мовами. Сучасні тенденції у перекладознавстві і результати робіт вітчизняних та іноземних дослідників.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592с.
2. Корунець І.В. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця "Нова книга", 2003.
3. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навч. посіб. – Київ: Юніверс, 2003
4. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Навчальний посібник. - Київ, Видавничий центр «Академія» - 2012.

5. Мірам Г., Гон А. Профессиональный перевод: Учебное пособие. – Киев: Эльга, Ника-Центр, 2003.
6. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. –К.: Эльга, Ніка-Центр, 2003.
7. Mishchenko L.A., Turtschenko O.M. Theorie und Praxis des Übersetzens. – Winnyzja: Nowa KNYHA, 2003. -176s.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: німецька/українська